

Felagið fyri foreldur at smábørnum í Havn:

Ónøgd við kontantstuðulin

– Heldur kontantstuðulsskipanin hjá Tórshavnar býráð fram komandi ár, skulu 2,25 mill. kr. setast av til endamálið í 1999. Leggja vit tað afturat pengunum, sum verða brúktir í 1998, er tað íalt 3,7 mill. kr. Hesin peningurin hevði verið nógv betri brúktur uppá ein barnagarð, sigur Felagið fyri foreldur at smábørnum í Havn í skrivi til býráðslimirnar.

TURID KJØLBRO

Í skrivi til limirnar í Tórshavnar býráð visir Felagið fyri foreldur at smábørnum í Havn enn eina ferð sína ónøgd við kontantgjaldið, sum kommunan veitir foreldrum at smábørnum upp til eitt ár, ið ikki hava kommunalt ansingarplass. Felagið sigur, at peningurin kundi verið nógv betri brúktur. Líka síðani kontantstuðulsskipanin varð utarødd fyrstu ferð hevur

felagið mælt frá, at hon varð sett í verk.

– Hyggja vit nærri eftir, hvussu grunnurin skal virka, siggja vit, at fyrsta eru ongar treytir við at fáa stuðulin útgoldnan uttan, at um foreldrini eru til arbeiðis, so skulu teir siga frá hvør, ið ansar barninum, um tað verður ansað uttan fyri heimið. Tað vil siga, at álitið hjá foreldrum í Havnar kommunu í fleiri ár, meðan kommunan ikki hevur megnað at loysa sínar

skyldur móttvegis børnunum í kommununi nevniliga „svarta dagrøktarmamman“ verður hött. Tey foreldur, sum eru so heppin at finna eina „svarta dagrøktarmammu“ kunnu verða noydd til at siga plássid frá sær, tí dagrøktarmamman ikki er áhugað í at kommunan fær at vita, hvør hon er. Hinvegin verður tað ikki spurt um, hvør ansar barninum í heiminum um bæði foreldrini eru til arbeiðis, sigur foreldrafelagið í skrivi

Tey, ið fáa kontantstuðul frá Tórshavnar kommunu, hava onga trygd fyri at børn teirra fáa ansingarplass eftir at barnið er vordíð eitt ár.

til býráðslimirnar.

Tey, sum fáa útgjaldið kontantgjald standa á bíðilista til ansingarplass. Tað vil siga, at bíðilistin ikki verður minni, sjálvt um kommunan brúkar 1,25 mill. kr. Peningur fer út, og ongin sær hann aftur.

Tey, sum fáa kontantstuðul hava onga trygd fyri at fáa ansingarplass, tá ið barnið verður 12 mánaðir.

– Hugsja vit okkum, at skipanin heldur fram inn í komandi ár, so skulu 2,25

mill. kr. setast av til endamálið í 1999. Leggja vit tað afturat pengunum, sum verða brúktir í 1998, er tað íalt 3,7 mill. kr. Hesin peningurin hevði verið nógv betri brúktur uppá ein barnagarð, sum børnini í kommununi kundu fingið gleði av í nógv ár framvir, sigur foreldrafelagið.

Ein áhugaverdur spurningur er, um kommunan ætlar at halda fram við at útgjalda kontantstuðul í komandi árum og um henda

skipan eisini er ætlað til børn eldri enn 12 mánaðir.

Áðrenn kontantgjaldið varð samtykt í býráðnum sendi foreldrafelagið eina eheitan til býráðið (dagfest 12.05.98) um at kanna tørvin á einari slíkari skipan, og hvussu nógv hon kom at kosta. Hesin spurningurin er enn áhugaverdur, og felagið ventar svar frá kommununi, sigur foreldrafelagið í skrivi til býráðslimirnar.

Katrin Dahl,

býráðslimur í Havn:

Kontantstuðulin komin fyri at verða

– Foreldrafelagið starir seg blint uppá, at børn skulu vaksa upp í barnagarði. Vit eiga at arbeiða fram ímóti, at foreldur fáa eitt tilboð um kontantstuðul, til børnini eru tvey ár og so tryggja teimum eitt barnagarðsplass aftaná, sigur Katrin Dahl.

TURID KJØLBRO

– Býráðið ger eitt stórt arbeiði at útvega ansingarplass. Útbyggingarnar av verandi barnagarðum umframt Bylingshúsið Inni á Gøtu tryggja meiri enn 100 nýggj ansingarplass í ár. Harumframt verður arbeiðið av øllum alvi at fáa forskúlar í gongd, so vónandi tá ið skúlaárið byrjar næsta ár fer ein heilur árgangur úr út barnagarðunum og tað fer at hjálpa øgiliga væl uppá tørvinn á ansingarplassum. At forskúlabørnini eis-

ini skulu ansast eftir skúlatíð er ein trupulleiki vit eisini skulu loysa, áðrenn tann tíð kemur. Eg rokni við, at 1. august næsta ár eru vit komin ógvuliga væl áleiðis við at loysa trupulleikarnar á ansingarplassum í kommununi, sigur Katrin Dahl, býráðslimur og limur í sosialum nevnd.

– Vit hava altíð tosað um alternativar loysnir og einasta alternativa loysnin, sum hevur verið frammi er, at man bjóðar fólki pengar fyri at hava børnini heima eina tíð. Tað er ógvuliga tíð-

liga at koyra børn í vøggustovu sum seks mánaðir gomul. Fleiri vøggustovur vilja ikki taka børn inn fyrr enn tey eru 9-10 mánaðir, nógvir trupulleikar koma, børnini eru nógv sjúk og foreldrini mugu vera nógv burturi frá arbeiði. Tí er tað ein góð hjálp at stuðla foreldrum at verða heima í upp til eitt ár, sigur Katrin Dahl.

– Kontantstuðulin er ein gongd leið um vit koma har til, at vit fáa sett forskúlar í gongd og annars nokta tørvinn á barnagarðsøkinum. So kundu vit kanska bjóða foreldrum kontantstuðul í tvey

ár og aftaná tryggja teimum eitt pláss á ansingartovni. Tað skal vera eitt val hjá foreldrunum, antin fáa tit kontantstuðul fyri at hava børnini heima ella fáa tit eitt dagrøktartilboð, og aftaná tvey ár fáa tit tryggjað eitt barnagarðsplass, sigur Katrin Dahl.

Til tey við tungum arbeiði

Felagið hjá foreldrum at smábørnum í Havn sigur í viðmerking til málið, at pengarnir kunnu brúkast

øðrvísi, pengarnir til kontantgjaldið fara út og siggjast ikki aftur.

– Roknistykkið hjá teimum hongur als ikki saman. Tey siga, at vit kunnu byggja ein barnagarð fyri pengarnar, men tey hugsja als ikki um raksturinn, sum er tann dýrari parturin. Foreldrafelagið starir seg blint uppá at byggja og byggja. Stovnarnir skulu eisini rekast. At hava eitt barn á stovni kostar kommununi 35%, foreldrunum 30% og landinum 35%. Kontantgjaldið er minni enn tað kostar kommununi at hava eitt barn í barnagarði. Stuðulin ger tað eisini møguligt hjá foreldrum at taka eldri børn heim eina tíð, sigur Katrin Dahl.

Ikki øll foreldur hava møguleikan at longja barnsburðarfarloyvið.

– Ikki øll, nei, men tær flestu mammurnar, sum arbeiða á flakavirkni, sum heimahjálpar og sum hava annað tungt arbeiði hava møguleikan. Hví skulu tær fáu, sum ikki kunnu longja farloyvið, forða teimum, sum fáa longt loyvið. Hetta er ætlað teimum mammum, sum hava tey strævnu arbeiðini og sum hava brúk fyri at vera heima longri enn teir fyrstu seks mánaðirnar, sigur Katrin Dahl.

Er skipanin ætlað at fáa mammurnar av arbeiðsmarknaðinum?

– Ein mamma er ein mamma. Vit eiga børnini, vit geva teimum bróst og hava eina ábyrgd fyri børnunum. Um pápin vil vera heima, so kann hann tað, men hann kann ikki geva tí bróst. Allar heilsusystar

mæla mammum til at geva børnum bróst so leingi til ber fyri at fyrbygja ovurvíðkvæmi. Foreldrafelagið gloymir, at vit eiga og hava eina ábyrgd fyri okkara børnum. Tey stara seg blind uppá, at teirra børn skulu vaksa upp í einum barnagarði. Onnur foreldur, ið ikki eru limur í nøkrum felag og sum ikki rópa upp, ynskja at vera heima hjá teirra børnum, sigur Katrin Dahl.

Ongar treytir

Foreldrafelagið finnst at, at ongar treytir verða settar foreldrunum, sum fáa kontantgjald.

– Ongar treytir verða settar foreldrum, sum koyra børnini í barnagarð, at tey skulu hava arbeiði, so hví skulu vit øðrum foreldrum slíkar treytir. Tað hevði verið trupult og kostnaðarmikið at havt eftirlit við, um fólk arbeiða ella ikki. Nógv børn fáa frípláss, um inn-tøkan hjá foreldrunum er lág, men skulu vit so seta spurnartekin við, um tey foreldrini arbeiða svart fyri at fáa frípláss. Vit kunnu ikki pilka bara hetta økið burtur úr og siga, at kontantstuðulin er ein hjálp til svart arbeiði.

Er kontantgjaldið komið fyri at verða?

– Tað vil eg vóna. Men kontantgjaldið skal vera eitt tilboð, sum foreldur kunnu søkja um. Vit eiga at arbeiða fram ímóti, at foreldur fáa kontantstuðul til børnini eru tvey ár og so tryggja teimum eitt pláss aftaná, sigur Katrin Dahl at enda.